

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคโบราณรักษ์ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ครอบคลุมหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

๓. ก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว พรรคโบราณรักษ์ได้ดำเนินการตาม มาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนี้

ก. การดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรค

(๑) เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๗ หมู่ที่ ๗ ซอยนิรันดร ถนนเหล่าขาม - ตลาดค้อ ตำบลสี่แก้ว อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

(๒) เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๐๒/๘ ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

(๓) เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ และ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

(๔) เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๕๒ ซอยอินทามะระ ๔๑ ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕

ข. การรับสมัครสมาชิกพรรค ได้รายงานการรับสมัครพรรค รวม ๓ ครั้ง จำนวน ๕,๖๗๑ คน ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคพร้อมทั้งจัดส่ง ทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง เลขประจำตัวสมาชิก ๐๐๐๐๐๑ - ๐๐๐๐๔๐ จำนวน ๔๐ คน

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๔ แจ้งว่าได้รับสมาชิกพรรค จำนวน ๑๒๕ คน ซึ่งเป็นประเภทสามัญทั้งหมดพร้อมทั้งจัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง เลขประจำตัว สมาชิก ๐๐๑๒๖ - ๐๐๘๒๕ จำนวน ๗๐๔ คน

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งยกเลิกการรับสมัครพรรคประเภท สามัญเลขที่ ๐๐๑๗๕, ๐๐๓๗๕ และ ๐๐๓๘๑ เนื่องจากใบสมัครไม่สมบูรณ์ และรับสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน เลขประจำตัวสมาชิก ๐๐๐๐๑ - ๐๒๕๕๐ และรับสมาชิกสามัญ จำนวน ๑,๘๕๘ คน เลขประจำตัวสมาชิก ๐๐๘๓๐ - ๐๒๗๒๗ ยกเว้นเลขประจำตัวสมาชิก ๐๐๕๓๕, ๐๑๕๗๕ และ ๐๑๕๗๕ เนื่องจากไม่มีเลขประจำตัวประชาชน

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรับสมัครพรรคและ เลขทะเบียนสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ที่พรรคโบราณรักษ์จัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบการพิจารณาแล้ว ปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ว่า มีมติให้ถือว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้มีลักษณะพิเศษในคุณวุฒิการศึกษา ให้เชิญเป็นสมาชิกโดยทางไปรษณีย์และเมื่อครบกำหนดเวลา ให้ยื่นคำคัดค้านแล้วไม่มีผู้ใดคัดค้านให้นำรายชื่อผู้ที่ถูกเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์เข้าพิจารณาอนุมัติ และในคราวประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมมีมติรับบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒,๕๕๐ คน

เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ จึงเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แจ้งให้พรรคโบราณรักษ์จัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ให้ส่งบัญชีรายชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่พรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์

(๒) ให้ส่งเอกสารหลักฐานการรับหนังสือเชิญของบุคคลที่พรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์

(๓) ให้ส่งคำคัดค้านการเชิญเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ของบุคคลที่พรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ (ถ้ามี) มาให้

(๔) จัดส่งใบสมัครสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ของบุคคลที่พรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ (ถ้ามี) มาให้

(๕) ให้พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

(ก) กรณีที่กล่าวอ้างว่าบุคคลที่พรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือหากมีเหตุขัดข้องมิอาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ก็ได้แจ้งเหตุขัดข้องนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พรรคโบราณรักษ์ทราบได้อย่างไร

(ข) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษหรือมีลักษณะพิเศษในทางคุณวุฒิการศึกษาอย่างไร

(ค) การกระทำได้กล่าวของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด มีหรืออาจมีอุปการคุณต่อพรรคโบราณรักษ์อย่างไร

๕. พรรคโบราณรักษ์ได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ พรรคโบราณรักษ์ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ โดยดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดภาคละ ๑ สาขา จำนวน ๔ สาขา และรับสมาชิกพรรคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด จำนวน ๕,๗๑๖ คน แยกเป็นสมาชิกสามัญ จำนวน ๒,๗๖๐ คน และสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๙๕๐ คน

(๒) เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ พรรค ฯ ได้ชี้แจงเรื่องการรับสมาชิกกิตติมศักดิ์ตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓๕ และข้อ ๖๔ ว่า คำว่า “กิตติมศักดิ์” หมายความว่า

เป็นประเภทบุคคลที่ควรยกย่องเพื่อเป็นเกียรติยศ ตามความหมายในพจนานุกรมไทย พรรคโบราณรักษ์ เห็นว่า เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปราบกว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ ไปเลือกตั้งโดยสุจริตและปฏิบัติตามกฎหมาย พรรคโบราณรักษ์จึงออกหนังสือเชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ โดยประสงค์ที่จะยกย่องเป็นเกียรติยศสำหรับบุคคลผู้มีพฤติกรรมเช่นนั้น โดยอ้างว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่ดังกล่าวเป็นผู้มีลักษณะพิเศษในทางคุณวุฒิการศึกษา กล่าวคือมีความรู้ความสามารถเข้าใจในหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจเป็นผู้มีอุปการคุณต่อพรรคโบราณรักษ์ในภายหลัง ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้พิจารณายกย่องผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ เป็นผู้มีคุณวุฒิพิเศษหรือมีลักษณะพิเศษในทางการศึกษา เพราะรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๕ จึงได้มีมติให้เชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ทางไปรษณีย์ และเมื่อครบกำหนดเวลาให้ยื่นคำคัดค้านแล้ว ไม่มีผู้คัดค้านให้นำรายชื่อผู้ที่ถูกเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์เข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป และได้ส่งประกาศคำสั่งและรายงานการประชุมให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

(๓) พรรคโบราณรักษ์เชื่อว่านายทะเบียนอนุญาตให้ทำเช่นที่กล่าวข้างต้นได้ เพราะเมื่อรายงานแล้วไม่มีการท้วงติงมายังพรรคโบราณรักษ์ พรรคโบราณรักษ์จึงได้นำรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ ซึ่งขอมมาจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดร้อยเอ็ด และส่งหนังสือเชิญบุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ทางไปรษณีย์ เมื่อครบกำหนดเวลายื่นคำคัดค้านตามที่ระบุไว้ในหนังสือแล้ว ไม่มีผู้คัดค้านและไม่มีหนังสือฉบับใดส่งกลับคืนมา จึงเชื่อว่าผู้ถูกเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ได้รับหนังสือแล้ว ไม่คัดค้านการเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ จึงได้นำรายชื่อที่ลงทะเบียนสมาชิกกิตติมศักดิ์เสนอให้คณะกรรมการบริหารพรรคโบราณรักษ์พิจารณารับเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ในการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคโบราณรักษ์ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ และที่ประชุมได้อนุมัติให้รับเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ดังกล่าว จำนวน ๒,๕๕๐ คน

การเข้าเป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์ประเภทกิตติมศักดิ์ไม่ต้องยื่นใบสมัคร ใบสมัครสมาชิกกิตติมศักดิ์จึงไม่มี ส่วนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเลขาธิการพรรคได้ขอคัดมาจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้และสำเนาบันทึกไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อเจ้าหน้าที่ของถึง

บุคคลดังกล่าวแล้วจึงได้ทำลายไป และหนังสือเชิญเข้าเป็นสมาชิกพรรคกิตติมศักดิ์ไม่ปรากฏว่าบรรดาหนังสือเชิญดังกล่าว จำนวน ๒,๕๕๐ ฉบับ ได้ถูกส่งคืนมายังพรรคโบราณรักษ์เลย พรรคโบราณรักษ์ได้จัดส่งไปรับเงินค่าบริการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์มาพร้อมกับคำชี้แจงนี้

๖. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาคำชี้แจงพร้อมเอกสารประกอบแล้วเห็นว่าคำชี้แจงของพรรคโบราณรักษ์ไม่สามารถยืนยันได้ว่า การแสดงเจตนาของพรรคที่ได้เชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒,๕๕๐ คน เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์นั้น ไปถึงผู้รับการแสดงเจตนาหรือไม่ และผู้ได้รับเชิญเป็นสมาชิกพรรคได้รับทราบและไม่คัดค้านหรือไม่ การที่พรรคโบราณรักษ์นำรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่พรรคโบราณรักษ์ส่งหนังสือเชิญทั้ง ๒,๕๕๐ คน เสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อให้มีมติรับเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ โดยมีเพียงหลักฐานการส่งหนังสือเชิญและเชื่อว่าได้รับหนังสือเชิญแล้ว เนื่องจากไปรษณีย์ไม่ส่งคืนและไม่มีผู้คัดค้าน กรณีดังกล่าวพรรคโบราณรักษ์ได้กล่าวอ้างขึ้นเองเพื่อเอาประโยชน์ ผู้ได้รับเชิญ จำนวน ๒,๕๕๐ คนจึงยังไม่เป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์ ตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๓๕ พรรคโบราณรักษ์จึงมีสมาชิกไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองดังกล่าวตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น ตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการ และได้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคโบราณรักษ์เพื่อทราบ และชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคโบราณรักษ์ โดย นายมีเดช น้าบุญ หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ และส่งคำชี้แจงเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ ดังนี้

๑. พรรคโบราณรักษ์ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยมีนายมีเดช น้าบุญ เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด นายทะเบียนพรรคการเมืองมิใช่ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง การชี้ขาดปัญหาข้อโต้แย้งใดๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการตรวจสอบ ควบคุม และรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง จึงต้องควบคุมการตรวจสอบโดยอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พรรคโบราณรักษ์ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคโบราณรักษ์ ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ได้มีมติอนุมัติรับสมัครสมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๕,๖๗๑ คน และพรรคโบราณรักษ์ได้รายงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว

๓. เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองโต้แย้งว่า การอนุมัติรับสมัครสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ยังมีเอกสารไม่ครบถ้วน ให้พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงและส่งเอกสารประกอบ พรรคโบราณรักษ์ได้ชี้แจง พร้อมส่งใบเสร็จรับเงินของการไปรษณีย์โทรเลขประกอบคำชี้แจง นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจในทางธุรการโดยไม่ชอบมิติที่ประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มิได้นำปัญหาข้อโต้แย้งระหว่างนายทะเบียนพรรคการเมืองกับพรรคโบราณรักษ์เข้าที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้อาศัยอำนาจเป็นผู้บังคับบัญชา

สูงสุดของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดข้อโต้แย้งว่า พรรคโบราณรักษามีสมาชิกไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ยุบพรรคโบราณรักษากรณีไม่ต้องด้วยเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้เป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมาย ไม่มีอำนาจนำคดีมาร้องศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญ และพรรคโบราณรักษาก็ได้ดำเนินกิจการบริหารพรรคมาตลอดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคจนครบเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

พรรคโบราณรักษายังขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

(๑) ให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) สั่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนสมาชิกพรรคประเภทสามัญและประเภทกิตติมศักดิ์

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษิตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคโบราณรักษามีเหตุตามที่ระบุไว้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) คือไม่ดำเนินการหาสมาชิกให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค และภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคโบราณรักษาก็ไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยได้นำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาการรับสมาชิกพรรคโบราณรักษิตามประเภทกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน ประกอบคำชี้แจงของพรรคโบราณรักษิตัวเห็นว่า การดำเนินการของพรรคโบราณรักษิตัวไม่เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค และได้ดำเนินการกับพรรคการเมือง

ที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีเหตุตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง โดยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นๆ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง อย่างเท่าเทียมกันจึงไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ

พิจารณาแล้ว โดยที่ผู้ถูกร้องมีข้อต่อสู้ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วข้างต้น กรณีของผู้ถูกร้องจึงเป็นกรณีที่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกิดขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ^(๑)

แต่เนื่องจากผู้ร้องมิได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา^(๒) ผู้ถูกร้องจึงไม่ทราบข้อกล่าวหาและไม่มีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในชั้นการพิจารณาของผู้ร้อง เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดข้อโต้แย้งดังกล่าวโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) อันเป็นเหตุให้การพิจารณาความผิดของผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในชั้นการพิจารณาของผู้ร้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาซึ่งตราขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของบุคคล

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตาม
มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

ฯลฯ”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า

“ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง .....

(๒) ไม่ปรากฏในคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า ผู้ร้องได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหาแต่อย่างไร